4795

Minister zonder portefeuille, tevens vertegenwoordiger van Nederland bij de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties te New York (Luns) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen), 7 dec. 1955
*Informatiekopie aan Washington.

Van minister Luns.

Hedenmorgen heb ik aan de vertegenwoordigers van 10 Latinolanden een lunch aangeboden. Aanwezig waren de delegatiechefs van Brazilië, Chili, Honduras, Columbia, Mexico, Nicaragua, Panama, Peru en Venezuela. Tussen 2 gangen heb ik een beroep gedaan op de medewerking onzer Latinovrienden om Nederland in Nieuw-Guineazaak te steunen. In een korte uiteenzetting heb ik gesteld dat de situatie van thans gelijk is aan die van het vorig jaar en dat derhalve ook onze bezwaren van het vorig jaar thans golden. In de eerste plaats het bezwaar dat het Indonesische ontwerp van toen en van thans neerkomt op de interpretatie van een internationaal verdrag waartoe de VN incompetent is. In de tweede plaats de aandrang op een lid der VN om een deel van zijn grondgebied af te staan waartoe VN eveneens incompetent. In de derde plaats de aandrang om een niet-zelfbesturend gebied over te dragen aan een ander land zonder bevolking te raadplegen hetgeen ontkenning is van het beginsel van zelfbeschikking en derhalve in strijd is met het charter. Voorts heb ik uiteengezet dat wij nimmer een resolutie kunnen aanvaarden zoals thans door Indonesië gecirculeerd omdat voor ons onoverkomelijk zijn:

a. impliciete vaststelling competentie der VN;
b. verwijzing naar de 11e Assemblée;
c. de suggestie dat bij bilaterale besprekingen 'the problem of New Guinea' als bedoeld in VN-verband, dus inclusief souvereiniteit, aan de orde komt.

Ik heb sterk beroep gedaan op aanwezigen ons in tactische zin te steunen indien wij onder tijdsdruk worden gesteld. Tenslotte heb ik hun uiteengezet wat onzerzijds in de afgelopen weken is gedaan om Indonesiërs aan een voor ons aanvaardbare tekst te helpen.

De reacties waren in de discussie die tijdens de maaltijd ontstond bijzonder positief. Het werd mij duidelijk dat wij [bij] een groot deel van Latinocaucus sterke goodwill hebben opgebouwd. Een der genodigden, te weten de gedelegeerde der Dominicaanse Republiek, was verhinderd doch voegde aan zijn afzegging toe dat Dominica door dik en dun de regering van koningin Juliana zal steunen. Tijdens deze discussie, waarbij ik de tekst van het hedenmorgen ontvangen joint statement liet ronddelen, ontstond de suggestie om de Indonesiërs ertoe te brengen i.p.v. een vage verwijzing naar bilaterale besprekingen, in hun ontwerp te doen opnemen een verwijzing naar punt 3 van het joint statement.

Terstond na de lunch heeft Urrutia, naar ik begreep namens overgrote meerderheid Latinolanden, dit aan Indonesiërs, Sudjarwo, overgebracht.

Hedenmiddag werd ik benaderd door Hanifah, die mij de gisteren beloofde verbeterde Indonesische resolutie voorlegde. Welwiswaar was hierin de suggestie van Urrutia verwerkt doch op twee essentiële punten was het nieuwe ontwerp voor mij volstrekt onaanvaardbaar. Hier volgt daarvan de tekst:

The General Assembly

a having considered 'the question of West Irian (Western New Guinea)';
b hoping that the problem will be peacefully resolved;
c noting the joint statement issued by the governments of Indonesia and the Netherlands on the 7th December 1955;

primo expresses the hope that negotiations between the parties will lead to a satisfactory solution of

Kenmerk: Delegatie New York 108.
© NA, archief Minkol., codetel. 19555
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/20270

the problem;
secundo decides to postpone for the time being further consideration of this item at this session.

Ik heb Hanifah mijn bezwaren tegen de twee operationele paragrafen die u duidelijk zullen zijn met klem uiteengezet. Hij vroeg mij terstond hem te willen voorleggen wat voor ons wel acceptabel zou zijn en voegde daaraan toe dat hij mijn tekst dan vervolgens met grote kracht in zijn delegatie zou verdedigen. Na enige discussie heb ik hem de volgende tekst voorgelegd:

The General Assembly

a having considered the question of West Irian (Western New Guinea);
b hoping that the problem will be peacefully resolved;
c noting the joint statement issued by the governments of Indonesia and the Netherlands the 7th of December 1955

primo expresses the hope that the negotiations meant in the said statement will lead to an improvement of the relations between both countries;
secundo decides not to consider further this item at this session.

Ik heb Hanifah uiteengezet dat een dergelijke resolutie drie concessies bevatte van Nederlandse kant. In de eerste plaats is dat par.b van de preambule zich geheel buiten de Nieuw-Guineakwestie moet houden. Voor mijzelf liet ik echter gelden dat het uitdrukken van deze hoop geen vaststelling is van de competentie der General Assembly. Mijn tweede concessie is de tekst van de operationele par.1 die ik, zoals ik Hanifah zeide, overbodige bemoeizucht acht van de VN. Ik acht haar echter acceptabel omdat door deze tekst elk verband verdwenen is tussen de Haagse besprekingen en de souvereiniteit van Nieuw-Guinea als aanhangig gemaakt door de 15 AA-landen in de VN. Hier komt bij dat wij praktisch alle delegaties in de lobby hebben voorzien van de tekst van het joint statement en hen speciaal hebben gewezen op de formulering van punt 3. Mijn derde concessie zijn de woorden 'at this session' in operatieve par. 2. Ik ben tot die concessie bereid omdat zij juridisch niets betekent en de volgende Assemblée geheel vrij is de zaak weer op de agenda te plaatsen.

Terstond na deze bespreking heb ik verslag uitgebracht aan sir Percy Spender en diens medewerkers. Het bleek mij opnieuw hoe groot de pressie uit Canberra is waaronder de Australische delegatie verkeert. Zij moet alle kracht aanwenden om te verhinderen dat het in de VN tot een debat komt en ik zie daardoor ons met toenemende mate onder druk komen te staan. In dit verband is vermeldenswaard dat de Engelsen onze delegatie vanmorgen met kracht trachtten te overreden genoegen te nemen met het Indonesische plan van een formulering 'to postpone the discussion of this item'. Sir Percy Spender was bijzonder ingenomen met de tekst die ik Hanifah heb meegegeven en drong er sterk op aan dat ik alles in het werk zou stellen om tot een agreed tekst te komen.

Hanifah was voorts bereid, indien zijn delegatie onze tekst aanvaardt, genoegen te nemen met het geheel achterwege laten van enig debat zodat ontwerpresolutie als hamerstuk zou passeren. Wel meende hij dat in dat geval sponsorship noodzakelijk zou zijn van een 4 of 5-tal Arabo-Aziatische landen, enige Latinolanden, enige Europese landen. Ik heb dit in het midden gelaten. Morgenochtend vroeg verwacht ik het antwoord van Hanifah. In de loop van de ochtend zal ik vervolgens een onderhoud hebben met Krishna Menon teneinde, daarbij diens belangrijke positie in de Assemblée erkennend, hem te doordringen van de Nederlandse minimumeisen t.a.v. een resolutie en hem uit te leggen hoeveel concessies er van onze kant zijn gedaan. Tegen het middaguur zal een bespreking met Hanifah plaatsvinden die bedoeld is de tekst te finaliseren, indien er dan althans overeenstemming blijkt te bestaan. Ik meen thans tot mijn uiterste grens te zijn gegaan doch ik meen tevens dat, indien op basis van mijn tekst overeenstemming wordt verkregen, de situatie en het resultaat voor ons gunstig zijn. Uw eventuele opmerkingen zou ik gaarne zo spoedig mogelijk

ontvangen dat zij om 10 uur New York-tijd in mijn bezit zijn. Verzoeke behalve MP ook minister OG omtrent resultaat mijner bemoeiingen op de hoogte te willen stellen.